

Jeden od stare nišani (Globočica)

Pišuje: *Hanifed Kajkuš*

Malo narodi vo svet ukrasilje nišani od svuje babofci. Naše preci ge ukrasilje so razne simboli, motivi i ge označilje so damke. Imaje muške i ženske nišani kuje ostanlje ke nas od Osmansko vreme i se razljikujet po oblik i neje teško da se prepoznaje koj je muški a koj je ženski.

Izvršene se dosta istraživanja na oja polje i imaje vrlo goljem značaj za kulturološko postojanje od jeden narod. Na muške nišani ćulah/bašluk je glavna karakteristika, dok ke ženske nišani se viđet cvećina kuje pokažujet otmenost žene.

Na nekuje nišani može da se viđi estetika i umetnost od jeden narod, onda kakof bif pristup za nekuje bolne događaji poput mreška. Ujedno može da se vidji i majstorstvo klesara, pažljivost i strpljenje so svoj rad i delo.

Najupečatljiv deo od stare nišani se bašluci, jer po oja se poznavava status i pozicija kua imalje vo narod. A bif kadija, a bif učenjak, a bif paša, a bif katib/zapisničar, majstor, itd.

Trenutno za bašluci nemam detaljne informacije. Oja nišani opišujet ličnost mejita/umrloga. Vo naše selo ge imame nekoljko vake stare nišani i deneska nikoj ne znje čije se i od kua familjija se. Na oja nišani ima spis za Allaha dž.š., onda spis da preseljif da mu je potrebna milost od Allaha dž.š., onda ime mejita i na mesto prezime ime oca, nakon oja za negova duša Fatiha (prva sura/odlomak od Kur'an) da se prouči i na kraj godina koga umref. Od sve oja može da se zeme pouka i sve ima svua vrednost.

Tradicija ke nas je da se mezari obilazet za bajrami, take da na oja način većina ljudi idet na grobišta i se zima pouka da sme prolazne na oja svet. Život na oja svet je ka odmor putnika vo latka. Znači, toljko je kratok oja život. Ujedno zijaret/poseta na grobišta ne podseća na mreška. A mreška je savet koj traje, koj ne zbori.

Na oja nišan, što je na sljika, se nahoda "Huve'l-Bâkî" što znači On (Allah) je većen. I osoba kua ide da poseti oja mezar zima pouka da će i on jen den preselji. Ke nas nema alji vo Bosna na jeden nišan so arapsko pismo na arapski jezik vo prevod napišano je: "Posmatraču moga groba, jednaki smo skoro oba. Jučer sam ja bio kao ti a sutra ćeš ti biti kao ja." Dalje na oja nišan ima el-Merhum ke nas oja termin se koristi vo isto značenje so rahmetljija i znači onogua komu se smilua Allah dž.š. zapravo za kogo se se čini dova da mu se Allah dž.š. smiluje. El-Merhum se koristi za muška osoba dok za ženska osoba se koristi el-Merhume.

El-Magfur znači onogua komu oprostif Allah dž.š, zapravo za kogo se čini dova da mu Allah dž.š. oprost. Za muška osoba se koristi el-Merhum a za ženska osoba el-Merhume.

Nakon oja ide ime Abdullah so znači Allahov rob i ime oca Mehmed elji Muhammed so znači pofaljen. Na arapski jezik slova m-h-m-d može da se pročita i ka Muhammed i ka Mehmed. Osmanlije iz poštovanja prema Allahovogo Poslanika Muhammeda a.s. ne bi nazuvualje deca Muhammed već Mehmed. A razlog bif da ne bi bilje povod da se iskaže nekua ružna elji pogrdna reč na osoba kua nosi tija ime. Pa zbog tija vo Osmansko vreme Muhammed ime ne bilo zastupljeno vec Mehmed. Poslje imena ide "ruhuna" elji "ruhu ičun" el-Fatiha so znači za duša umrloga da se prouči el-Fatiha. I na kraj, nekoga ponad nekoga ispod a nekoga i preko godina smrti ima prava crta što se čita ka "sene" i znaci godina. Pretežno godina smrti je po hidžretski kalendar. Vo prevod je prebačena vo segašni kalendar.

Oja nišan je na grobišta na Raven i star je 155 godine.

Huve'l-Baki
El-Merhûm el-Magfur
Abdullah
Bin Muhammed
Ruhîçun
El-Fatiha
1280

Prevod:

On je Većen
Pokojni Pomilovani
Abdullah
Sin Muhammeda
Za duša negova
Elj-Fatiha
1864